

ČESKÁ INSPEKCE
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Česká inspekce životního prostředí
Oblastní inspektorát Liberec
Třída 1. Máje 858/26
460 01 Liberec
www.cizp.cz

Vážený pan
Martin Půta – hejtman Libereckého kraje
U Jezu 642/2a
461 80 Liberec

Č.j.: ČIŽP/51/2024/5148

Vyřizuje: Stanislava Prokšová
Telefon: 485 340 805

Datum: 11. 11. 2024

Sdělení

Vážený pane hejtmane,

dne 10. 09. 2024 obdržela Česká inspekce životního prostředí, OI Liberec, oddělení ochrany vod (dále též „ČIŽP“) Vaši žádost o spolupráci týkající se problematiky staré ekologické zátěže v areálu bývalé slévárny v Žandově a prověření záznamů o úrovni znečištění v Systému evidence kontaminovaných míst (SEKM). Žádost o spolupráci je evidována pod č. e.: ČIŽP/80565/2024.

K předmětné věci uvádíme:

Jedná se o rozsáhlý areál, který sloužil k průmyslovým účelům již od konce 19. století; v roce 1894 zde byla založena tkalcovna, následně přebudovaná na strojírenský podnik, v roce 1910 byla postavena slévárna šedé litiny, následně slévárna temperované litiny, vyráběly se zde textilní stavy, v průběhu druhé světové války byla zavedena válečná výroba. Po roce 1958 byla zahájena výroba kompresorů a odlitků z šedé a temperované litiny. Severní část areálu byla v roce 1990 zprivatizována, aktuálně větší část vlastní společnost Sauer Žandov, a.s., zbytek společnost BRAVA machining s.r.o. Z privatizačního procesu byla vyjmuta JV část areálu, kterou od roku 2004 vlastnila společnost Karak s.r.o. (aktuální vlastník je Sauer Žandov, a.s.) a sousedící pozemky se zdemolovanou slévárnou šedé litiny, nyní ve vlastnictví společnosti TorriaCars s.r.o.

Společnost Karak s.r.o. objednala u společnosti WSAEKO s.r.o. ověření kontaminace stavebních konstrukcí, zemin a podzemních vod a zpracování analýzy rizik, práce byly spolufinancovány z OPŽP. Průzkumné práce byly zahájeny v roce 2017 a byly omezeny na pozemky v tehdejší vlastnictví objednatele (p. č. st. 111/2, 111/3, 111/5 a 11/41, vše k. ú. Žandov). Rozšíření průzkumných prací na sousední pozemek 111/1 jejich majitel, společnost Sauer Žandov, a.s. nedovolil. Stavební konstrukce byly kontaminovány ropnými látkami, lokálně kovy, byla zjištěna přítomnost azbestu. Vzorky zemin obsahovaly zvýšené koncentrace ropných (RU), chlorovaných (CIU) a polyaromatických uhlovodíků (PAU) a olova. Podzemní vody vykazovaly zvýšené obsahy PAU, CIU a zinku. V povrchové vodě Vrbového potoka se vyskytovaly PAU. Byla

zjištěna 2 větší ohniska kontaminace podzemní vody – CIU v severní části v místě bývalého šrotiště a PAU v západní části areálu.

Byla zjištěna zdravotní rizika pro obyvatele i rizika pro ekosystémy vyplývající z přítomnosti PAU v povrchové vodě Vrbového potoka. Další rizika bylo navrženo eliminovat formou technických a organizačních opatření vedoucích k omezení expozice. AR doporučila cílové parametry pro koncentrace PAU v zemině a podzemní vodě a navrhla provedení sanačního zásahu. Zpracovatel AR zaznamenal získaná data do databáze SEKM. Následně byla provedena demolice kontaminovaných staveb.

Aktuálně se pro výše vedené pozemky, rozšířené o plochu na jihozápadě, zpracovává „Analýza rizik bývalé slévárny Žandov II“, která by měla být předložena do konce roku 2024. Objednatel je společnost Sauer Žandov, a.s., práce jsou spolufinancovány z OPŽP.

Severovýchodně od areálu hodnoceného v AR se nachází pozemky společnosti TorriaCars s.r.o, na kterých byla v minulosti situována již zdemolovaná slévárna litiny.

Nejstarší údaje o kontaminaci těchto pozemků, které má ČIŽP k dispozici, jsou data z roku 2007 (ERM GmbH), kdy byly lokálně zjištěny zvýšené obsahy CIU v podzemní vodě a ropných uhlovodíků a zinku v zemině. Nadlimitní koncentrace PAU v zemině ani podzemní vodě se nevyskytovaly.

Dále zde v roce 2021 společnost DEKONTA a.s. prováděla průzkum znečištění zemin (10 sond do hloubky 3 m) a podzemních vod (2 stávající a 5 nových dočasných hydrogeologických vrtů). V závěru je uvedeno, že vzorky zemin neodhalily žádné významné znečištění; ojedinělé výskyty As a Co nelze brát jako ekologickou zátěž, v případě As se dle zpracovatele jedná velmi pravděpodobně o přirozené geologické podloží. V případě podzemní vody byly ve 2 ze 7 vrtů (V1 a TMW-4) zjištěny nadlimitní obsahy chlorovaných uhlovodíků. Vrtů jsou situovány blízko sebe na okraji areálu (na sousedním pozemku bývalo šrotiště, kontaminace tohoto prostoru je řešena v AR z roku 2018, viz výše). Zpracovatel uvádí, že ve srovnání s rokem 2007 je ve vrtu TMW-4 patrný významný pokles znečištění v důsledku probíhajících přirozených atenuačních procesů. Zpracovatel v závěru doporučoval (pro ověření setrvalého trendu poklesu koncentrace CIU v podzemní vodě v jižní části areálu) provádět roční monitoring vrtu TMW-4 po dobu 3 let.

ČIŽP si od společnosti TorriaCars s.r.o. dopisem č. j.: ČIŽP/51/2024/4839 ze dne 09. 10. 2024 vyžádala výsledky tohoto monitoringu. Dne 25. 10. 2024 byla pod č. e.: ČIŽP/95295/2024 doručena závěrečná zpráva „Monitoring kvality podzemní vody na lokalitě bývalé spol. Karak s.r.o. v Žandově“, kterou zpracovala společnost DEKONTA a.s. v říjnu 2024. Koncentrace CIU byly analyzovány ve vrtu V1, odběr vzorku z vrtu TMW-4 majitel pozemku (Sauer Žandov, a.s.) neumožnil. Z porovnání dat o koncentracích CIU ve vrtu V1 v letech 2021 a 2024 je zřejmé, že došlo k poklesu koncentrací tohoto polutantu.

Data o úrovni kontaminace zjištěná na pozemcích společnosti TorriaCars s.r.o. v letech 2007, 2021 a 2024 nejsou zaznamenána v databázi SEKM, tato povinnost aktuálně vyplývá pro řešitele geologických prací z Metodického pokynu MŽP pro práci se systémem SEKM 3 (leden 2021) a vyhlášky č. 369/2004 Sb.

Z výsledků dosud provedených průzkumných prací je zřejmé, že obě hodnocené lokality jsou zatíženy znečištěním. Co se týče pozemků **společnosti TorriaCars s.r.o.**, zpracovatel průzkumů z let 2021 a 2024 nepovažuje jeho úroveň za rizikovou, nenavrhuje sanaci, zpracování AR ani pokračování monitoringu; byl prokázán klesající trend znečištění podzemních vod CIU.

Pro část areálu **společnosti Sauer Žandov a.s.** (dříve Karak s.r.o.) byla v roce 2018 kromě již provedené demolice kontaminovaných stavebních konstrukcí navržena i další sanační opatření. Aktuálně se zpracovává nová AR zahrnující rozšířenou plochu.

Upozorňujeme však, že původní průmyslový areál zaujímal významně větší plochu, než tyto dvě hodnocené lokality (viz příloha 1) a ČIŽP nemá k dispozici data, která by vyloučila (nebo potvrdila) jeho znečištění.

ČIŽP měla k dispozici tyto dokumenty:

- Analýza rizik na lokalitě bývalé slévárny Žandov, závěrečná práva, WSAEKO s.r.o., leden 2018
- Phase II Environmental Site Assessment Former Karak s.r.o. Site, Žandov/Czech Republic, ERM GmbH, 2007
- Průzkum znečištění na lokalitě bývalé spol. Karak s.r.o. v Žandově, závěrečná zpráva, DEKONTA a.s., březen 2021
- Analýza rizik bývalé slévárny Žandov II, realizační projekt, LELIO KP s.r.o., únor 2024
- Monitoring kvality podzemní vody na lokalitě bývalé spol. Karak s.r.o. v Žandově, DEKONTA a.s., říjen 2024

Příloha: Situace lokality (převzato ze závěrečné zprávy „Analýza rizik na lokalitě bývalé slévárny Žandov“, WSAEKO s.r.o., 2018)

S pozdravem

Ing. Josef Gruber
vedoucí oddělení ochrany vod
podepsáno elektronicky

Na vědomí:

- ČIŽP OI Liberec OOV - spis